

Assessing Psychometric Properties and Factor Structure of the Horney-Coolidge Tridimensional Personality Inventory

Asadi S¹, *Sharifi N², Taheri A³

Author Address

1. Ph.D. Student in Psychology, Islamic Azad University, Rudehen Branch, Tehran, Iran;
2. Associate Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Rudehen Branch, Tehran, Iran;
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Rudehen Branch, Tehran, Iran.
*Corresponding Author Address: nsharifi@riau.ac.ir

Received: 1 February 2021; Accepted: 11 May 2021

Abstract

Background & Objectives: As a characteristic pattern of one's behavior, personality, in a broad sense, includes thoughts, feelings, and motivations. In recent years, based on theoretical models, different types of personalities have been introduced, and many tools have been developed to assess personality traits and disorders. Some of these tools are the Eysenck Personality Questionnaire (EPQ), the Cattle's 16 Personality Factor (16PF) questionnaire, the Neo-Personality Questionnaire (extraversion, conscientiousness, consent, neuroticism, and emotional stability), and the PID-5 Personality Questionnaire. Coolidge (2012) developed an inventory based on Horney's theory which consisted of three dimensions of obedience (altruism, need for relationship, self-humiliation), isolation-avoidance (need for loneliness, avoidance, self-sufficiency), and aggression (destructive, power-hungry, risk-taking). Each of these dimensions includes three subscales. The questionnaire examines how people communicate with each other. Therefore, it seems that the Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI) can be used to examine this relationship and other research topics in more detail. This study aimed to evaluate the factor structure and psychometric properties of HCTI.

Methods: In terms of purpose, this study was a tool development with methodologic research. Using the available sampling method, we selected study samples from the students of the Islamic Azad University of Tehran in the academic year of 2020-2021. HCTI (Coolidge, 2012) and the Iranian Addiction Potential Scale (IAPS) (Zargar et al., 2006) were used for data collection. First, HCTI was once translated from English to Persian by psychologists and then by an English language teaching specialist. The final version of the questionnaire was prepared by comparing two texts (the original English questionnaire and the translated Persian version). Because of the COVID-19 pandemic, the study data were collected online. The students were told that the purpose of completing the questionnaire was to collect information for research work, and their information would be kept confidential. A total of 450 questionnaires were filled out and returned. Then, questionnaires with incomplete answers were excluded. Finally, 387 questionnaires were used for data analysis. The reliability of the questionnaire was assessed by performing a retest and checking internal consistency. In this regard, 50 subjects were asked to answer the questionnaire again after one month. Also, the validity of the questionnaire was assessed by conducting the content and face validity. Confirmatory factor analysis was performed to examine the factor structure (construct validity) of the questionnaire and convergent validity to check the correlation with the addiction tendency questionnaire. Data analysis was performed in SPSS22 software and Mplus 8.3 software. The significance level was set at $p=0.01$.

Results: Content validity was assessed by asking the opinions of psychologists about the items of the questionnaire, and the range of content validity ratio (CVR) was examined for each question, which was between 0.80 and 1. Comparing the values with the table of contents for each question (content validity ratio more than 0.63) showed the validity of items in the questionnaire. The results of the content validity index (CVI) of each question were more than 0.79, which showed their simplicity, specificity, clarity, and appropriateness. Except for questions 26, 42, and 47, which reached the desired value with the changes made in the text of the question and the repetition of the previous steps. The face validity was performed qualitatively by asking the opinions of ten students, and the ambiguity and difficulty level of the questions were removed again. The Horney-Coolidge Tridimensional Personality Inventory structure was confirmed in the Iranian sample. The fit indices of WRMR, RMSEA, CFI, and TLI were 0.83, 0.059, 0.927, and 0.912, respectively. The Cronbach α values (internal consistency) of the obedient, aggressive, and isolated-distant personality dimensions were 0.783, 0.760, and 0.779, respectively. The correlation coefficient of three personality dimensions with IAPS was positive as follows: obedient (0.202), aggressive (0.272), and isolating-avoidance (0.180).

Conclusion: According to the present study's findings, the Horney-College Tridimensional Inventory has the desired reliability and validity and can have clinical use (neuroticism diagnosis) among Iranian people as a measurement tool.

Keywords: Horney-Coolidge Tridimensional Personality Inventory, Obedience, Aggression, Isolation-avoidance, Addiction tendency, Psychometric properties.

بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و ساختار عاملی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج

سه‌پند اسدی^۱، *نسترن شریفی^۲، افسانه طاهری^۳

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران؛
 ۲. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران؛
 ۳. استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران.
 *رایانامه نویسنده مسئول: nsharif@riau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳ بهمن ۱۳۹۹؛ تاریخ پذیرش: ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۰

چکیده

زمینه و هدف: شخصیت، مجموعه‌ای از ویژگی‌های تفکر، احساس و رفتار فرد است که در رابطه فرد با دیگران و عملکردش نقش دارند؛ از این رو وجود ابزارهای مناسب به منظور شناسایی این ویژگی‌ها لازم است. هدف از پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و ساختار عاملی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج بود.
روش بررسی: پژوهش حاضر به‌لحاظ هدف، از نوع توسعه ابزار و تحقیقی روش‌شناختی بود که در بین دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ انجام گرفت. با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۳۸۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج (کولیج، ۲۰۱۲) و مقیاس ایرانی آمادگی اعتیاد به مواد مخدر (زرگر و همکاران، ۱۳۸۵) به‌کار رفت. بررسی پایایی پرسش‌نامه از طریق ارزیابی همسانی درونی و بازآزمایی و همچنین روایی پرسش‌نامه با استفاده از روایی محتوا و صوری انجام گرفت. تحلیل عاملی تأییدی به‌منظور ارزیابی ساختار عاملی (روایی سازه) پرسش‌نامه و روایی همگرا (همبستگی با مقیاس ایرانی آمادگی اعتیاد به مواد مخدر) بررسی شد. تحلیل داده‌ها در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و نرم‌افزار Mplus نسخه ۸/۳ صورت گرفت. سطح معناداری $\alpha = 0/01$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: ساختار عاملی پرسش‌نامه شخصیت هورنای-کولیج در نمونه ایرانی به تأیید رسید. شاخص‌های برازش تحلیل $CFI = 0/927$ و $TLI = 0/912$ و $WRMR = 0/83$ و $RMSEA = 0/059$ به‌دست آمد. مقادیر آلفای کرونباخ ابعاد شخصیتی مطیع، پرخاشگرانه و منزوی-دوری‌گزین به ترتیب $0/783$ ، $0/760$ و $0/779$ محاسبه شد. ضریب همبستگی سه بُعد شخصیتی مطیع ($0/202$)، پرخاشگرانه ($0/72$) و منزوی-دوری‌گزین ($0/180$) با آمادگی اعتیاد به مواد مثبت بود ($p < 0/001$).
نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های پژوهش نتیجه گرفته می‌شود که پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج، پایایی و روایی مطلوب دارد و قابلیت دارد که بین مخاطبان ایرانی به‌عنوان ابزار سنجشی، کاربری بالینی (شناسایی روان‌رنجوری) داشته باشد.
کلیدواژه‌ها: پرسش‌نامه سه‌بعدی هورنای-کولیج، مطیع، پرخاشگر، منزوی-دوری‌گزین، آمادگی اعتیاد، ویژگی‌های روان‌سنجی.

کامل براساس تجربیات بالینی او با بیماران روان‌رنجور استوار است؛ بنابراین نظریه درباره شخصیت انسان به‌طور قوی تحت تأثیر برداشت او از روان‌رنجوری قرار دارد. در نظریه هورنای، فرد برای مواجهه با اضطراب اساسی از سه‌گونه‌گرایی رفتاری و ادراکی ویژه بهره می‌گیرد که از آن‌ها با عنوان تیپ‌های شخصیتی مطیع (همراه)، پرخاشگر و دوری‌گزین (گسسته) نام برده می‌شود (۳). تیپ شخصیتی مطیع به محبت، تأیید، تعلق و صمیمیت انسانی نیاز شدید و اجباری دارد. از نظر هورنای، پرخاشگرها درباره ابزار احساسات، شکل‌گیری دوستی، همدردی و همدلی مهار می‌شوند؛ ولی بیان احساسات، دیگران را آسیب‌پذیر می‌سازد که پرخاشگرها از آن استقبال می‌کنند. این دوگانگی، تیپ پرخاشگر را مانند سایر تیپ‌های روان‌رنجور با اضطراب اساسی روبه‌رو می‌کند. تیپ گسسته تلاش دارد تا از دیگران فاصله بگیرد؛ به‌ویژه در رابطه با هر گونه رابطه عاطفی یا پیوند، از جمله عشق‌ورزیدن، همکاری یا رقابت. آن‌ها نیاز شدیدی به خودکفایی دارد (۷). برخلاف فروید که تأکید کرد، نیروهای محرک در روان‌رنجوری ماهیتشان عمدتاً غریزی است، هورنای، محرک غریزی یا تأثیر ژنتیکی بر سه روند روان‌رنجوری را عامل اصلی ندانست. از نظر هورنای، هر فرد برای تحقق خود تلاش می‌کند و اگر عوامل استرس‌زای بیرونی (برای مثال، فشارهای فرهنگی و بی‌تفاوتی والدین) روند تحقق او را به چالش بکشند، ممکن است روان‌رنجوری ایجاد شود. فرض بر این است که ایجاد روند روان‌رنجوری نتیجه پیامدهای اولیه بین‌فردی کودک در خانواده هسته‌ای است (۸). شخص روان‌رنجور، به‌گونه‌ای بی‌اختیار و انعطاف‌ناپذیر به‌طور مکرر طبق یکی از گرایش‌ها به نام گرایش غالب، عمل می‌کند و اگر دو گرایش دیگر برای ابزار فشار بیاورد، سبب بروز تعارض در فرد می‌شود؛ ولی افراد بهنجار برحسب اوضاع و به تناسب مهارتی که دارند، معمولاً در زندگی هر سه نوع روش (به‌سوی مردم، علیه مردم و دوری از مردم) را به‌کار می‌بندند و کشمکش‌های درونی خود را کاهش می‌دهند (۷). بررسی رابطه سه بُعد شخصیتی پرسش‌نامه هورنای-کولیج و اختلالات شخصیت نشان داده است که گسسته و پرخاشگر اختلالات شخصیت کلاستر A، پرخاشگر اختلالات شخصیت کلاستر B اجتنابی و مطیع اختلالات شخصیت کلاستر C را پیش‌بینی می‌کنند (۹). بین سه بُعد شخصیت پرسش‌نامه با بُعد روان‌رنجور در پرسش‌نامه آیزنک رابطه مستقیم وجود دارد (۱۰).

شخصیت^۱، به‌عنوان الگوی مشخصه رفتارهای شخص، به‌معنای وسیع شامل افکار، احساسات و انگیزه است (۱). شخصیت الگوهای پایدار ادراک و تفکر درباره محیط و فرد است که در موقعیت‌های فردی و اجتماعی به نمایش گذاشته می‌شود (۲). شخصیت شامل همه آن صفات یا خصوصیات نسبتاً دائمی و منحصربه‌فردی است که با رفتار فرد سازگاری دارد و هماهنگی و فردیت به رفتار فرد می‌دهد (۳). روان‌شناسی شخصیت به حوزه‌های فرعی ناهمگنی تقسیم شده است که هر یک از آن‌ها بر جنبه‌های خاصی از افراد و از منظرهای خاصی تمرکز می‌کند (۱). در سال‌های اخیر، ابزارهای زیادی به‌منظور سنجش ویژگی‌ها و اختلالات شخصیتی ساخته شده است. پرسش‌نامه شخصیت آیزنک^۲ (۱۹۷۵) (سنجش ابعاد نوروزگرایی^۳، برون‌گرایی^۴ و سایکوزگرایی^۵)، پرسش‌نامه شانزده‌عاملی شخصیت کتل^۶ (۱۹۷۳)، پرسش‌نامه منش و سرشت^۷ کلونینجر^۸ (۱۹۹۴) (چهار بُعد مزاج و سه بُعد منش)، پرسش‌نامه شخصیت نشو^۹ (۱۹۸۰) (روان‌رنجوری، برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی^{۱۰}، موافقت^{۱۱} و تجربه‌پذیری^{۱۲}) و پرسش‌نامه شخصیتی کروگر^{۱۳} و همکاران (۲۰۱۲) براساس DSM-5^{۱۴} (PID-5)^{۱۵} نمونه‌هایی از این ابزارها است (۲۰۴).

اگرچه مدل پنج‌عاملی نشو که در دهه ۱۹۸۰ ارائه شد، هنوز به‌عنوان مدل اصلی برای بسیاری از محققان باقی مانده است، محققان امروزی علاقه بیشتری به مطالعه صفات شخصیتی محدود^{۱۶} و کاربرد آن‌ها در زمینه‌های موقعیتی و کاربردی روزمره دارند. به‌علاوه مشخص شده است که خصوصیات شخصیتی محدود وقتی با خصوصیات گسترده مقایسه می‌شوند، در پیش‌بینی موضوعاتی مانند رفتارها و اختلالات روان‌پزشکی دقیق‌تر هستند (۵). کولیج و همکارانش براساس نظریه هورنای^{۱۷}، پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج را تهیه کردند. سه بُعد اصلی پرسش‌نامه، مطیع^{۱۸} و منزوی-دوری‌گزین^{۱۹} و پرخاشگرانه^{۲۰} است. هر یک شامل سه خرده‌مقیاس می‌شود که شامل مطیع (نوع دوستی^{۲۱}، نیاز به رابطه^{۲۲}، تحقیر خود^{۲۳})، منزوی-دوری‌گزین (نیاز به تنهایی^{۲۴}، اجتناب^{۲۵}، خودبستگی^{۲۶}) و پرخاشگرانه (بدخواهانه^{۲۷}، قدرت‌خواهانه^{۲۸}، مخاطره‌جویانه^{۲۹}) است. این پرسش‌نامه نحوه ارتباط افراد روان‌رنجور^{۳۰} را با دیگران، براساس نظریه هورنای بررسی می‌کند (۶۰۷). برداشت هورنای از انسان تقریباً به‌طور

17. Horney
18. Compliant
19. Isolated -distant
20. Aggressive
21. Altruism
22. Need for relationship
23. Self-abasement
24. Need for aloneness
25. Avoidance
26. Self-sufficiency
27. Malevolence
28. Power
29. Strength
30. Neurotic
31. Cluster

1. Personality
2. Eysenk Personality Inventory (EPI)
3. Neuroticism
4. Extraversion
5. Psychoticism
6. Cattell's 16-Factor Personality Questionnaire
7. Temperament and character
8. Cloninger
9. Neo
10. Conscientiousness
11. Agreeableness
12. Openness
13. Krueger
14. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder-5th Edition (DSM-5)
15. Personality Inventory for DSM-5
16. Narrow

پیام‌رسان واتس‌آپ به‌طور آنلاین صورت گرفت. باتوجه به اینکه هدف پژوهش حاضر بررسی ساختار عاملی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیدج (۷) و ویژگی‌های روان‌سنجی آن بود، با ارسال ایمیلی نظر طراح پرسش‌نامه (فردریک کولیدج^{۱۸}) برای ترجمه و استفاده از پرسش‌نامه پرسیده شد که مورد استقبال و تأیید وی قرار گرفت.

ابتدا پرسش‌نامه توسط متخصصان روان‌شناسی از انگلیسی به فارسی ترجمه شد و دوباره به‌کمک متخصص آموزش زبان انگلیسی ترجمه شد و به فارسی برگردان شد. با مقایسه دو متن انگلیسی (پرسش‌نامه اصلی انگلیسی و پرسش‌نامه ترجمه‌شده از انگلیسی به فارسی) نسخه نهایی پرسش‌نامه ترجمه‌شده به‌دست آمد. به‌منظور بررسی روایی محتوایی از هشت نفر متخصص (پنج نفر با تحصیلات در مقطع دکتری روان‌شناسی و سه نفر با تحصیلات در مقطع کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی) خواسته شد که درخصوص هر یک از ۵۷ سؤال پرسش‌نامه شخصیت هورنای-کولیدج به‌صورت «ضروری است»، «ضروری نیست ولی مفید است» و «ضرورتی ندارد» پاسخ دهند. محاسبه پاسخ‌ها براساس فرمول نسبت روایی محتوا (CVR)^{۱۹} صورت گرفت و با جدول لاوشه^{۲۰} (نسبت روایی محتوای مطلوب در جدول بیش از ۰/۷۵ بود) مقایسه شد (۱۷). سپس سؤالات از نظر سادگی و وضوح و مرتبط‌بودن توسط متخصصان بررسی شد و شاخص روایی محتوا (CVI)^{۲۱} محاسبه شد. سؤالاتی که شاخص روایی محتوایی آن‌ها کمتر از حد مجاز (۰/۷۹) بود، اصلاح شد و تغییرات لازم در آن‌ها صورت گرفت. سپس مراحل روایی آن‌ها تکرار شد تا مقدار مطلوب شاخص روایی محتوا به‌دست آمد (۱۷). روایی صوری به‌طور کیفی و با نظرخواهی از ده دانشجو انجام شد و اصلاحات لازم روی پرسش‌نامه اصلی هورنای-کولیدج انجام گرفت.

در ادامه پرسش‌نامه آماده‌شده با پرسش‌نامه جمعیت‌شناختی و مقیاس ایرانی آمادگی اعتیاد به مواد مخدر^{۲۲} (۱۸) در یک فایل آماده شد و از طریق اینترنت در دسترس دانشجویان قرار گرفت. ابتدا به هدف از تکمیل پرسش‌نامه (گردآوری اطلاعاتی برای کار پژوهشی) اشاره شد؛ همچنین رعایت اصول اخلاقی محرمانه‌بودن اطلاعات، شرکت آزادانه، رازداری و استفاده از کد به‌منظور شناسایی افراد صورت گرفت و از آن‌ها خواسته شد در صورت رضایت، با پژوهشگر همکاری کنند و با داشتن ملاک ورود به پژوهش (دانشجو دانشگاه آزاد) پرسش‌نامه‌ها را تکمیل و ارسال کنند. باتوجه به اینکه تاباچینک و فیدل معتقد هستند، برای بررسی ساختار عاملی، نمونه سیصد نفر تعداد مناسبی است (۱۹)، در نهایت از ۴۵۰ پرسش‌نامه تکمیل‌شده استفاده شد و بررسی

رفتارهای پرخطر از جمله مصرف سیگار، الکل، مواد مخدر و ... به‌شمار می‌روند (۱۱، ۱۲). پژوهش شیویاری و همکاران مشخص کرد، بین دو گروه سوءمصرف‌کنندگان مواد و افراد عادی در اختلالات شخصیت اسکیزوئید^۱، افسرده^۲، ضداجتماعی، دیگرآزار^۳، وسواسی-جبری^۴، اسکیزوتایپال^۵ و مرزی تفاوت معنادار وجود دارد (۱۳). بعضی از ویژگی‌های شخصیت مانند وابستگی/بی‌کفایتی^۶، اطاعت و خویشتن‌داری/خودانضباطی ناکافی^۸، شخصیت ضداجتماعی، روان‌رنجوری زیاد و توافق‌پذیری کم، وظیفه‌شناسی ضعیف، خودراهبری^۹ و نوجویی^{۱۰} و ... با گرایش به اعتیاد^{۱۱} رابطه دارند (۱۴، ۱۵). از دیدگاه روان‌شناختی افراد سوءمصرف‌کننده مواد، دارای ویژگی شخصیتی آسیب‌پذیر روان‌رنجوری هستند (۱۵).

وجود ابزارهای مناسب برای شناسایی ویژگی‌های شخصیتی و آسیب‌شناسی اختلالات ضروری است. پرسش‌نامه سه‌بعدی هورنای-کولیدج^{۱۲} که براساس نظریه هورنای شکل گرفته است، بر روابط بین فردی به سه صورت مطیع-گسسته-پرخاشگر (تسلیم-گریز-جنگ) تمرکز دارد و درمان‌گران می‌توانند از آن برای پیش‌بینی رفتار فرد در موقعیتی و روابط بین فردی و پیش‌بینی اختلالات شخصیت استفاده کنند. بررسی پژوهش‌ها نشان داد، تاکنون ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه سه‌بعدی هورنای-کولیدج در ایران بررسی نشده است. پایایی (همسانی درونی و بازآزمایی) و ساختار عاملی پرسش‌نامه هورنای-کولیدج در پژوهش‌ها تأیید شده است (۱۶، ۱۰-۷). بررسی رابطه تأیید روایی سازه با ارزیابی رابطه بین پنج حوزه پرسش‌نامه PID-5 (عاطفه منفی^{۱۳}، جداشدن^{۱۴}، آنتاگونیسم^{۱۵}، مهارنشدن^{۱۶}، روان‌پریشی^{۱۷}) با سه حوزه پرسش‌نامه هورنای-کولیدج (مطیع، پرخاشگری، اجتناب) مشخص کرد که پرخاشگری به‌طور معناداری با هر پنج حوزه PID-5 رابطه مثبت دارد (۱۶). با توجه به مطالب ذکرشده، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی و ساختار عاملی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیدج انجام شد.

۲ روش بررسی

این پژوهش به‌لحاظ هدف، از نوع توسعه ابزار و تحقیقی روش‌شناختی بود. جامعه آماری پژوهش را همه دانشجویان دانشگاه‌های آزاد شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تشکیل دادند. به‌علت تعطیلی دانشگاه‌ها (به‌دلیل شیوع ویروس کرونا)، روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شد و گردآوری داده‌ها از طریق گروه‌های دانشجویی در

12. Horney-Coolidge Tridimensional Inventory

13. Negative affect

14. Detachment

15. Antagonism

16. Disinhibition

17. Psychoticism

18. Professor Frederick L. Coolidge

19. Content validity ratio (CVR)

20. Lawshe

21. Content validity index (CVI)

22. Iranian Addiction Potential Scale (IAPS)

1. Schizoid

2. Depressed

3. Sadistic

4. Compulsive-obsessive

5. Schizotypal

6. Borderline

7. Dependence/inadequacy

8. Self-control/insufficient self-discipline

9. Self-direction

10. Innovation

11. Addiction tendency

نفر (۶۹/۳ درصد) از شرکت‌کننده‌ها در مقطع کارشناسی، ۹۵ نفر (۲۴/۵ درصد) در مقطع کارشناسی‌ارشد و ۲۴ نفر (۶/۲ درصد) در مقطع دکتری در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مشغول به تحصیل بودند. بررسی روایی محتوا با نظر متخصصان روان‌شناسی درباره گویه‌ها صورت گرفت و دامنه نسبت روایی محتوای (CVR) برای هر سؤال بررسی شد که بین ۰/۸۰ تا ۱ بود. مقایسه آن با جدول لاوشه برای هر سؤال (نسبت روایی محتوا بیش از ۰/۶۳) حاکی از اهمیت وجود آیت‌ها در ابزار بود. نتایج شاخص روایی محتوای (CVI) هر سؤال بیشتر از ۰/۷۹ بود که سادگی و اختصاصی بودن و نیز وضوح مناسب آن‌ها را نشان داد. به جز سؤالات ۲۶، ۴۲، ۴۷ که با تغییرات انجام شده در متن سؤال و تکرار مرحله‌های قبل به مقدار مطلوب رسیدند، روایی صوری به‌طور کیفی و با نظرخواهی از ده دانشجو انجام گرفت و ابهام و سطح دشواری سؤالات مجدداً برطرف شد.

شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش (پرسش‌نامه سه‌بعدی هورنای-کولیح و مقیاس ایرانی آمادگی اعتیاد به مواد مخدر) شامل مقادیر کمی، بیشینه، میانگین و انحراف معیار در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

انحراف معیار	میانگین	بیشینه	کمیینه	
۶/۳۲	۴۶/۴۶	۶۸	۲۶	بُعد شخصیتی مطیع
۳/۰۴	۲۰/۴۷	۲۸	۱۰	خرده‌مقیاس نوع‌دوستی
۲/۷۰	۱۳/۳۷	۲۰	۵	خرده‌مقیاس نیاز به رابطه
۳/۰۲	۱۲/۶۱	۲۲	۶	خرده‌مقیاس تحقیر خود
۶/۰۳	۴۶/۴۰	۶۸	۲۹	بُعد شخصیتی پرخاشگرانه
۳/۷۸	۲۲/۴۴	۳۴	۱۲	خرده‌مقیاس بدخواهانه
۱/۲۹	۸/۱۹	۱۲	۳	خرده‌مقیاس قدرت‌خواهانه
۲/۵۳	۱۵/۷۵	۲۳	۹	خرده‌مقیاس مخاطره‌جویانه
۶/۵۷	۳۶/۰۷	۵۴	۲۰	بُعد شخصیتی منزوی-دوری‌گزین
۳/۵۶	۱۵/۰۷	۲۶	۸	خرده‌مقیاس نیاز به تنهایی
۲/۴۷	۱۰/۳۰	۱۹	۵	خرده‌مقیاس اجتناب
۲/۴۷	۱۰/۶۹	۱۶	۴	خرده‌مقیاس خودبستگی
۱۹/۸۴	۷۸/۷۳	۱۴۴	۴۳	آمادگی اعتیاد به مواد مخدر

بررسی داده‌ها، توزیع نرمال سؤالات پرسش‌نامه را نشان داد (p > ۰/۰۱). شاخص‌های نکویی برازش ساختار عاملی پرسش‌نامه در تمامی شاخص‌های برازش حاکی از برازش مناسب مدل بود.

جدول ۲. شاخص‌های نکویی برازش ساختار عاملی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیح

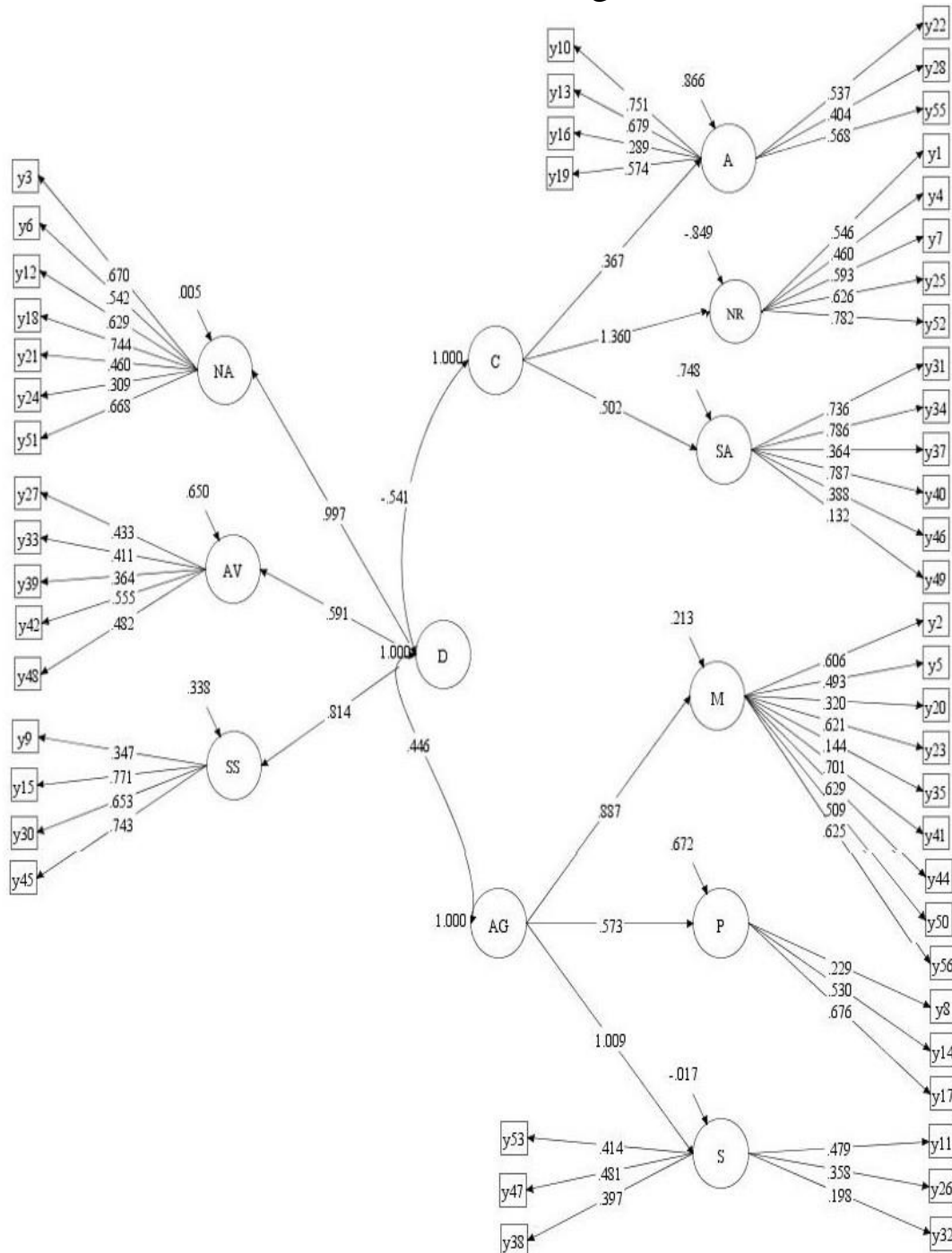
مقدار	شاخص برازندگی
۲۹۸۷/۵۶	خی‌دو (χ^2)
۱۲۶۳	درجه آزادی
۲/۳۶	نسبت خی‌دو (χ^2) بر درجه آزادی
۰/۹۱۲	شاخص توکر-لوییس (TLI)
۰/۹۲۷	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
۰/۸۳	ریشه وزنی میانگین مربعات باقیمانده (WRMR)
۰/۰۵۹	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA)

۳ یافته‌ها

نمونه پژوهش حاضر ۳۸۷ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های آزاد تهران بودند. تعداد ۹۷ نفر (۲۵/۱ درصد) از شرکت‌کنندگان را مردان و ۲۹۰ نفر (۷۴/۹ درصد) از شرکت‌کنندگان را زنان تشکیل دادند. تعداد ۲۶۸

شخصیتی پرخاشگرانه به علت فقدان معناداری از مدل حذف شد. در این شکل، C (بُعد شخصیتی مطیع)، D (بُعد شخصیتی منزوی- دوری‌گزین)، AG (بُعد شخصیتی پرخاشگرانه)، A (نوع دوستی)، NR (نیاز به رابطه)، SA (تحقیر خود)، NA (نیاز به تنهایی)، AV (اجتناب)، SS (خودپسندگی)، M (بدخواهانه)، P (قدرت خواهانه) و S (مخاطره‌جویانه) را نشان می‌دهد.

روایی سازه از طریق تحلیل عاملی تأییدی بررسی شد. برازش الگوی ساختاری برای مدل سه‌عاملی پس از تغییراتی به تأیید رسید که در شکل ۲ آورده شده است. تمامی مسیرها دارای ضرایب معنادار در سطح معناداری ۰/۰۱ بودند. لازم به ذکر است، سؤالات ۲۹، ۳۶، ۴۳، ۵۴ و ۵۷ به‌علت داشتن بار عاملی غیرمعنادار از مدل حذف شدند. همچنین همبستگی بین گرایش شخصیتی مطیع و گرایش

شکل ۲. ساختار عاملی برازش شده با ضرایب استاندارد پرسش‌نامه شخصیت سه‌بُعدی هورنای-کولیج

می‌دهد. اکثر شاخص‌ها دارای مقدار آلفای پذیرفتنی (بیشتر از ۰/۵) بودند.

برای ارزیابی پایایی پرسش‌نامه و بازآزمایی با روش همسانی درونی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. جدول ۳ آلفای کرونباخ مربوط به تیپ‌های شخصیتی و هر کدام از خرده‌مقیاس‌های آن‌ها را نشان

جدول ۳. آلفای کرونباخ پرسش‌نامه سه‌بُعدی شخصیت هورنای- کولیج

متغیر	آلفای کرونباخ	آلفای کرونباخ بازآزمایی
بُعد مطیع	۰/۷۸۳	۰/۷۳۶
خرده‌مقیاس نوع دوستی	۰/۶۵۸	۰/۶۶۱
خرده‌مقیاس نیاز به رابطه	۰/۶۷۲	۰/۷۰۱
خرده‌مقیاس تحقیر خود	۰/۶۶۰	۰/۶۳۰
بُعد پرخاشگرانه	۰/۷۶۰	۰/۷۳۱
خرده‌مقیاس بدخواهانه	۰/۶۸۰	۰/۶۵۳
خرده‌مقیاس قدرت خواهانه	۰/۵۸۹	۰/۵۶۳
خرده‌مقیاس مخاطره‌جویانه	۰/۵۷۶	۰/۵۲۶
بُعد منزوی- دوری‌گزین	۰/۷۷۹	۰/۷۶۵
خرده‌مقیاس نیاز به تنهایی	۰/۷۱۰	۰/۶۹۱
خرده‌مقیاس اجتناب	۰/۴۹۶	۰/۵۳۰
خرده‌مقیاس خودبستگی	۰/۶۸۰	۰/۶۹۳
حجم نمونه	۳۸۷ نفر	۵۰ نفر

جدول ۴. ضرایب همبستگی بین ابعاد شخصیت پرسش‌نامه هورنای- کولیج و آمادگی اعتیاد به مواد مخدر

	۱	۲	۳	۴
۱ بُعد شخصیتی مطیع				
۲ بُعد شخصیتی پرخاشگرانه	-۰/۰۳۷			
۳ بُعد شخصیتی منزوی- دوری‌گزین	-۰/۳۵۶**	۰/۳۸۰**		
۴ آمادگی اعتیاد به مواد مخدر	۰/۲۰۲**	۰/۲۷۲**	۰/۱۸۰**	

** $p < 0/01$

بررسی شاخص‌های نکویی برآزش و ساختار عاملی پرسش‌نامه هورنای- کولیج از طریق تحلیل عاملی تأییدی، روایی سازه پرسش‌نامه را پس از تغییرات لازم نشان داد. ساختار پرسش‌نامه شخصیت هورنای- کولیج، شامل سه تیپ شخصیتی مطیع، پرخاشگرانه و منزوی- دوری‌گزین است که هر کدام سه خرده‌مقیاس دارد. تیپ مطیع دارای خرده‌مقیاس‌های نوع دوستی، نیاز به رابطه، تحقیر خود، تیپ پرخاشگرانه دارای خرده‌مقیاس‌های بدخواهانه، قدرت خواهانه و مخاطره‌جویانه و تیپ منزوی- دوری‌گزین دارای خرده‌مقیاس‌های نیاز به تنهایی، اجتناب و خودبستگی است. الگوی همبستگی بین عامل‌ها چندبُعدی بودن پرسش‌نامه را نشان داد. همچنین توزیع ماده‌های پرسش‌نامه با مقیاس اصلی مطابقت داشت. نتایج با پژوهش کولیج (۷)، کولیج و همکاران (۸،۹) و بیلج (۱۰) همسوست و در این پژوهش‌ها زیربنای نظری پرسش‌نامه یعنی نظریه هورنای تأیید شد؛ بنابراین پرسش‌نامه افرادی را که با شکایات روان‌شناختی مختلفی به روان‌درمانی مراجعه می‌کنند، از نظر سازگاری، پرخاشگری و اجتناب ارزیابی می‌کند.

پژوهش‌ها نشان داده است، خرده‌مقیاس‌های پرسش‌نامه سه‌بُعدی شخصیت هورنای- کولیج، با نشانه‌هایی از اختلال‌های شخصیت مانند اسکیزوئید (نیاز به تنهایی، اجتناب از رابطه)، شخصیت وابسته (نیاز به رابطه، اجتناب از رابطه)، ضداجتماعی (قدرت خواهی، مخاطره‌جویی)، شخصیت پارانوئید (سردی عاطفی و عقلانیت) و شخصیت خودشیفته (میل به قدرت و دست‌کاری کردن دیگران) تطابق

براساس جدول ۴، بررسی روایی همگرایی پرسش‌نامه هورنای- کولیج، ارتباط مستقیم و معناداری را بین سه بُعد شخصیتی مطیع، پرخاشگرانه و منزوی- دوری‌گزین (به ترتیب با ضریب $r=0/202$ ، $r=0/272$ ، $r=0/180$) با آمادگی اعتیاد به مواد مخدر نشان داد ($p < 0/001$).

۴ بحث

هدف پژوهش حاضر، تهیه نسخه فارسی پرسش‌نامه سه‌بُعدی شخصیت هورنای- کولیج و بررسی خصوصیات روان‌سنجی و ساختار عاملی پرسش‌نامه در جامعه دانشجویان دانشگاه آزاد بود. همسانی درونی (ضریب آلفای کرونباخ) و بازآزمایی، پایایی مطلوب این پرسش‌نامه را نشان داد. ضریب آلفای کرونباخ سه تیپ شخصیتی (مطیع، پرخاشگرانه، منزوی- دوری‌گزین) از ۰/۷۰ بیشتر بود و دامنه ضرایب آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۵۰ تا ۰/۷۱ بود. همچنین تمام ضرایب بازآزمایی خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۵۳ بیشتر بود. خرده‌مقیاس‌هایی که آلفای کرونباخ کمتری داشتند، عمدتاً دارای تعداد سؤالات کمتری بودند که به خودی خود مقدار آلفا را کاهش می‌دهد (۱۹). نتایج، پایایی مطلوب و همگنی پرسش‌نامه هورنای- کولیج و خرده‌مقیاس‌هایش را مشخص کرد که همسو با پژوهش‌های کولیج و همکاران در آمریکا (۹-۷) و پژوهش انجام‌شده در ترکیه (۱۰) است. سؤالات ۲۹، ۳۶، ۴۳، ۵۴ و ۵۷ در پژوهش حاضر و سؤالات ۲۰، ۳۵، ۵۴ و ۵۷ در پژوهش بیلج (۱۰) حذف شدند. احتمالاً تفاوت فرهنگی در نتیجه به دست آمده نقش داشته است.

دارد (۹-۷)؛ بنابراین سؤالات پرسش‌نامه سه‌بعدی هورنای-کولیج علاوه بر مشخص کردن روابط بین فردی (اجتناب-پرخاشگری-مطیع) قادر به پیش‌بینی و ارزیابی علائم روان‌شناختی نیز است.

بررسی روایی همگرا نشان‌دهنده همبستگی معنادار بین بُعدهای شخصیتی (مطیع، پرخاشگر، گسسته) پرسش‌نامه هورنای-کولیج با آمادگی اعتیاد به مواد مخدر بود که با یافته‌های مطالعات شیواری و همکاران (۱۳)، بارون-اولادی و همکاران (۱۴) و سوتین و همکاران (۱۵) همسوست. همچنین رابطه بین طرحواره‌ها (انزوای اجتماعی/بیگانگی، نقص/شرم، خویشتن تحول‌نیافته/گرفتار، ایثار، اطاعت، معیارهای سرسختانه، استحقاق/بزرگ‌منشی و خویشتن‌داری ناکافی) با گرایش به اعتیاد همسوست (۲۱). سبک‌های مقابله‌ای یانگ (تسلیم، اجتناب و جبران افراطی) در برخورد با طرحواره‌ها به سه بُعد شخصیت هورنای شباهت دارد (۲۲)؛ پس احتمالاً وجود این طرحواره‌ها در رفتار، ارتباط فرد و به دنبال آن گرایش به اعتیاد او مؤثر است.

از سویی بین سه بُعد پرسش‌نامه شخصیت هورنای-کولیج با روان‌رنجوری در پرسش‌نامه آیزنک رابطه مستقیم معناداری وجود داشت (۱۰). از نظر هورنای، تفاوت فرد سالم با روان‌رنجور در این است که تا چه اندازه‌ای وسواس‌گونه به سوی مردم، علیه مردم یا به دور از مردم حرکت می‌کند و نشان‌دهنده اهمیت برقراری ارتباط با دیگران و ارضاشدن نیازهای فرد است (۲۳). روان‌رنجوری دربرگیرنده عاطفه منفی از جمله احساس غمگینی، خشم و ناراحتی و نیز اضطراب است (۷). احتمالاً وجود اضطراب در این افراد باعث سازگاری کمتر آن‌ها در رویارویی با موقعیت‌های سخت می‌شود. روان‌رنجوری بیشتر و سازگاری کم‌خطر مصرف مواد را افزایش می‌دهد. (۱۵).

در تبیین دیگر یافته مطالعه حاضر مبنی بر همبستگی معنادار بین بُعد شخصیتی مطیع پرسش‌نامه هورنای-کولیج با آمادگی اعتیاد به مواد مخدر، می‌توان به این نکته اشاره کرد که تیپ شخصیتی مطیع به محبت، تأیید، تعلق و صمیمیت انسانی نیاز شدید و اجباری دارد و نیازمند دوستانی است که بتواند به‌طور مرتب برای کمک و راهنمایی به آن‌ها اعتماد کند. اشتیاق این افراد برای ارضای این اجبارها به‌قدری زیاد است که همه را قابل اعتماد و خوب می‌بینند (۷). از سوی دیگر تمایل به ماندن در گروه دوستان و پذیرفته‌شدن از سوی آنان نیازمند پذیرش بی‌چون و چرای قواعد گروه و هم‌نوایی است. عوامل زیادی در بروز هم‌نوایی تأثیر دارند. یکی از این عوامل اضطراب است. افراد دارای اضطراب شدید هم‌نوایی بیشتری با گروه نشان می‌دهند (۱۴، ۲۴). افرادی که در روان‌رنجوری، نمره بیشتری می‌گیرند معمولاً مضطرب و مستعد نگرانی هستند که در هم‌نوایی و گرایش آن‌ها به اعتیادشان نقش دارد.

پژوهش حاضر نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بود که

می‌توان به این محدودیت‌ها اشاره کرد: شرکت‌کننده‌ها دانشجوی بودند و این نمونه ممکن است معرف جمعیت عمومی نباشد؛ بنابراین توصیه می‌شود، به‌منظور بررسی روایی تفکیکی، پژوهش‌های بعدی با نمونه‌های دیگر و حتی با جمعیت‌های بالینی انجام شود؛ همچنین پژوهش حاضر با داده‌های خودگزارشی و به‌صورت اینترنتی اجرا شد که ممکن است در معرض سوگیری باشد. پیشنهاد می‌شود، در پژوهش‌های آتی بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج با سایر روش‌های اندازه‌گیری نظیر مصاحبه همراه باشد؛ همچنین با استفاده از سایر پرسش‌نامه‌ها روایی همگرا و واگرایی پرسش‌نامه بررسی شود.

۵ نتیجه‌گیری

نسخه فارسی پرسش‌نامه سه‌بعدی شخصیت هورنای-کولیج از نظر پایایی و روایی، دارای وضعیت مطلوبی است و قابلیت دارد که رفتار و روابط فرد را براساس تیپ‌های شخصیتی هورنای ارزیابی کند و بین مخاطبان ایرانی به‌عنوان ابزار سنجشی، کاربری بالینی (شناسایی روان‌رنجوری) داشته باشد. همچنین توانایی پیش‌بینی گرایش به اعتیاد دانشجویان را دارد.

۶ تشکر و قدردانی

پژوهشگران از اساتید و دانشجویانی که در انجام پژوهش حاضر همکاری و مساعدت کردند، تشکر و قدردانی می‌کنند.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیه اخلاقی و رضایت‌نامه از طراح اصلی پرسش‌نامه و شرکت‌کنندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری روان‌شناسی عمومی نویسنده اول مقاله است. رضایت طراح اصلی پرسش‌نامه به‌منظور استفاده از آن با مکاتبه از طریق ایمیل تأیید شد. تمامی شرکت‌کنندگان به‌شکل آنلاین در گروه‌های واتس‌آپ دانشجویی اطلاعاتی درباره پژوهش دریافت کرده و در صورت تمایل در آن مشارکت کردند. این اطمینان به افراد داده شد که تمام اطلاعات محرمانه هستند و برای امور پژوهشی استفاده خواهند شد. همچنین به‌منظور رعایت حریم خصوصی، نام و نام خانوادگی شرکت‌کنندگان ثبت نشد.

رضایت برای انتشار

این امر غیرقابل اجرا است.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌کنند هیچ‌گونه تضاد منافی ندارند.

منابع مالی

این پژوهش با هزینه شخصی و بدون هیچ حمایت مالی سازمان یا نهادی انجام شده است.

References

1. Uher J. Basic definitions in personality psychology: challenges for conceptual integrations. *Eur J Pers.* 2017;31(5):572-3.
2. Soraya S, Kamalzadeh L, Nayeri V, Bayat E, Alavi K, Shariat SV. Factor structure of personality inventory for DSM-5 (PID-5) in an Iranian sample. *Iranian Journal of Psychiatry & Clinical Psychology.* 2017;22(4):308-17. [Persian] <http://dx.doi.org/10.18869/nirp.ijpcp.22.4.308>

3. Feist J, Feist G. Theories of personality. 7th edition. McGraw-Hill Humanities/Social Sciences/Languages; 2008.
4. Iqra A, Rosmaria BO, Siti AP. A literature review on personality, creativity and innovative behavior. *International Review of Management and Marketing*. 2016;6(1):177–82.
5. Kumaranayake AR. Review of the current status of the studies on personality traits. *International Journal of Applied Research*. 2017;3(11):38–45.
6. Coolidge FL, Moor CJ, Yamazaki TG, Stewart SE, Segal DL. On the relationship between Karen Horney's tripartite neurotic type theory and personality disorder features. *Pers Individ Dif*. 2001;30(8):1387–400. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(00\)00120-3](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00120-3)
7. Coolidge FL. Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI): Manual. Colorado Springs: University of Colorado; 2012. https://nanopdf.com/download/horney-coolidge-tridimensional-inventory_pdf#
8. Coolidge FL, Segal DL, Estey AJ, Spinath FM, Hahn E, Gottschling J. Heritability estimates of Karen Horney's core neurotic trends in a young adult twin sample. *Psychology*. 2015;06(15):2013–24. <http://dx.doi.org/10.4236/psych.2015.615199>
9. Coolidge FL, Segal DL, Benight CC, Danielian J. The predictive power of Horney's psychoanalytic approach: an empirical study. *Am J Psychoanal*. 2004;64(4):363–74. <https://doi.org/10.1007/s11231-004-4324-z>
10. BiLge Y. The measurement of Horney's neurotic personality types: psychometric properties of the Horney-Coolidge Tridimensional Inventory (HCTI) Turkish form. *Turkish Studies*. 2018;13(18):263–84. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13955>
11. Hampson SE, Andrews JA, Barckley M, Lichtenstein E, Lee ME. Personality traits, perceived risk, and risk-reduction behaviors: a further study of smoking and radon. *Health Psychol*. 2006;25(4):530–6. <https://doi.org/10.1037/0278-6133.25.4.530>
12. Polimeni AM, Moore SM, Gruenert S. MMPI-2 profiles of clients with substance dependencies accessing a therapeutic community treatment facility. *E-Journal of Applied Psychology*. 2010;6(1):1–9. <https://doi.org/10.7790/ejap.v6i1.165>
13. Shiviri F, Safaryani A, Rostamzadeh M. The comparison of prevalence of personality disorders among individuals with substance abuse, regression to abuse and ordinary people. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2017;9(Special Issue):128–35. [Persian] https://jfmh.mums.ac.ir/article_8525.html?lang=en
14. Baron-Oladi S, Navidian A, Kaveh-Farsani Z. The study of relationship between addiction potentiality and personality characteristics, conformity and gender among pre-university students. *J Shahrekord Univ Med Sci*. 2013;15(2):33–42. [Persian] <http://78.39.35.44/article-1-1527-en.html>
15. Sutin AR, Evans MK, Zonderman AB. Personality traits and illicit substances: The moderating role of poverty. *Drug Alcohol Depend*. 2013;131(3):247–51. <https://dx.doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2012.10.020>
16. Segal DL, Stone LE, Coolidge FL, Krus G. Associations between DSM-5 personality pathology and Horney's interpersonal trends among older adults. *Innov Aging*. 2019;3(1):162–3. <https://dx.doi.org/10.1093/geroni/igz038.581>
17. Lawshe CH. A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*. 1975;28(4):563–75. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x>
18. Zargar Y, Najarian B, Naami AZ. Barrasiye rabete vizhegi haye shakhsiati (hayajn khahi, ebraz vojoud, sarsakhti ravanshenasi), negaresh mazhabi va rezayat zanashooiba amadegi etiyad be mavad mokhadder da karkonan yek sherkat sanati dar Ahvaz [The relationship of some personality variables, religious attitudes and marital satisfaction with addiction potential in personnel of an industrial factory in Ahvaz]. *Journal of Education and Psychology*. 2008;15(1):99–120. [Persian]
19. Tabachnick BG, Fidell LS. Using multivariate statistics. 5th edition. Boston: Allyn & Bacon; 2007.
20. DiStefano C, Liu J, Jiang N, Shi D. Examination of the weighted root mean square residual: evidence for trustworthiness? *Struct Equ Modeling*. 2018;25(3):453–66. <http://dx.doi.org/10.1080/10705511.2017.1390394>
21. Shabani H, Mirzaian B, Sangani A. Structural equation modeling of schemas and attachment styles with addiction potential through the mediation of stress coping strategies, cognitive emotion regulation, and loneliness among the addicts under treatment. *Etiadpajohi*. 2017;11(43):177–94. [Persian] <http://etiadpajohi.ir/article-1-1479-en.html>
22. Young JE, Rafaeli E, Bernstein DP. Mabahese 30gane dar tarhvare darmani [30 topics in schema therapy]. Khalatbary J, Ghorban Shiroodi SH. (Persian translator). Tehran: Roshd Farhang Pub; 2018.
23. Horney K. Our inner conflicts. New York: W. W. Norton & Company, Inc; 1945.
24. Reeve J. Understanding motivation and emotion. Sayed Mohammadi Y. (Persian translator). 6th edition. Tehran: Virayesh; 2015.